

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Bij de aanvang van de tweede jaargang

De eerste jaargang van ons blad is verschenen. Dit is het eerst nummer van de tweede. De Heere heeft — zo is ons op allerlei wijze gebleken — het blad willen zegenen. Het vond bij velen in het ganse land een goede ingang. Dit geeft ons moed om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Ds. Baan komt met een serie artikelen, getiteld: *Op de Wachtstoren*.

De bedoeling daarvan is duidelijk. Wij willen ook overigens er naar streven, dat het blad aan het doel blijft beantwoorden. In het eerste nummer van de vorige jaargang is hierover geschreven.

Van verschillende zijden wordt er op aangedrongen ook kerkelijke berichten op te nemen. De commissie van redactie heeft daarom besloten deze te plaatsen, voor zover zij daarvoor naar het oordeel van de redactie in aanmerking komen. De berichten kunnen dus aan het adres van de redactie worden ingezonden.

Wij willen nog enkele opmerkingen maken. Het aantal lezers van het blad moet worden

vermeerderd om allen, die met ons doel instemmen, te bereiken. Zijn er onder de lezers niet, die in hun omgeving voor het blad willen werken? De administrateur zal op verzoek gaarne proef-exemplaren zenden, zoals hij meermalen geschreven heeft.

Dank zij vele giften en overbetalingen was er aan het einde van de eerste jaargang geen tekort. Voor alle financiële en andere medewerking zijn wij dankbaar. Ook voor de nieuwe jaargang kunnen wij de giften en overbetalingen niet missen. Mogen we weer op uw medewerking in dit opzicht rekenen?

Verder willen we graag meer advertenties aantrekken, voor zover deze geschikt zijn voor plaatsing in ons blad. Zijn er niet onder onze lezers, die advertenties of familie-berichten hebben te plaatsen? Deze worden gaarne door de administratie ingewacht.

Zo gaan we dan de tweede jaargang in, met de hartelijke begeerte, dat de Heere deze arbeid krone met Zijn onmisbare zegen.

Redactie en administratie.

VAN DE ADMINISTRATIE

Mochten wij onze 1ste jaargang besluiten met het vermelden, dat aan giften en overbetalingen een groot bedrag werd ontvangen, thans met het eerste no. van de 2de jaargang kunnen wij bij vernieuwing melding maken van het bedrag, dat aan giften en overbetalingen werd ontvangen, hetgeen ons bemoedigde, nl. f 248,50, waarvoor onze hartelijke dank.

Het betalen van het abonnementsgeld ging gestadig door, en wij blijven een beroep doen op de medewerking van al onze abonnees, vooral met het oog op de hoge incassokosten van de P.T.T. Zijn er meerderen, die het voorbeeld willen volgen van een abonnee, die ons verzocht toezending van de namen die in de plaats zijner inwoning abonnee van ons blad waren, waaraan wij gaarne voldeden en op verzoek gaarne willer voldoen aan hen, die dit voorbeeld willen volgen. Laten wij gezamenlijk trachten om aan ons blad meer bekendheid te geven. Wij wachten af, met voortdurende aanbeveling. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Administrateur „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn. v.d.L.

doodsjordaen betreden. Doch heerlijk! Is de dood een machtig koning, de Koning der kerk kon als de Levende deze vijand aan. Hij verslaat hem in eigen vesting. Hij doodt de dood door Zijn sterven. Dit behoort tot Zijn Middelaarstaak. Nu triomfeert het leven. Hij heeft de kluisters van dood en graf gebroken en afgeschud. Hij heeft de vijand de voet op de nek gezet en Zich voor eeuwig aan Zijn macht ontworsteld. Als de Levende gaf Hij Zich in de macht van dood en graf, en zó overwon Hij beide. Hij leeft en sterft niet meer. Hij is niet alleen de dood doorsterven, doch heeft hem ook overwonnen. De dood is verslonden. Hij nam de dood weg in zijn drievoudige betekenis. Dat predikt zo heerlijk Pasen. Het graf ligt met Pasen open. De steen is afgewenteld. Onze tekst is een triomflied na Pasen. Door Zijn opstanding is het met de heerschappij van dood en graf principieel uit.

Mocht de levendgemaakte ziel, die nog dikwijls in haar doodsbenuwing schreit, eens zien, dat het graf open ligt. Zij kan zichzelf het niet toeëigenen, dit is het werk des Geestes in de weg des geloofs. Dit kan niet genoeg benadrukt, daar velen tegenwoordig zeggen: „Het is klaar, wat tob je nog”. Hij zal Zelf het volk, dat de Vader Hem gaf, weder tot de Vader brengen. Dat is om eeuwig uit te wonderen en te bewonderen, dat Hij weglopers van God weer tot God terug brengt, verzoent met God in Zijn offer- en zoendood. Daarin volbrengt Hij het welbehagen Gods. Hij voert het op uit de doodsjordaen naar het eeuwig Jeruzalem, waar geen dood, geen rouw en smart meer zijn zal. Neen, hier kan nog niet ten volle gezegd, dat de dood niet meer heerst. Doch straks, op de nieuwe aarde, zal geen sterven meer onder de mensen wezen. Daar is de dood gans weggenomen en teniet gedaan. Voor wie nu? Voor allen? Neen, alleen voor Zijn volk. Die wederbaart Hij door Geest en Woord. Die worden niet eerst bekend gemaakt met hun opstanding, maar met hun schuld en dood, dood vooral van binnen, met name de geestelijke dood. Die gaat Hij ze leren inleven. Zij worden daar zó mee bekend gemaakt, dat zij Gods recht en oordeel leren lief krijgen. Ja Gods kind, dat opstandingsgenade mag beleven, leert verstaan, dat sterven sterven is, ziet in het sterven van de tijdelijke

MEDITATIE

De koning der verschrikking verslonden door de Vorst des levens

De dood is verslonden tot overwinning.
1 Cor. 15 : 54b

1 Cor. 15 is het heerlijk overwinningslied over de dood. De apostel verhandelt in dit hoofdstuk de opstanding van Jezus uit de doden. Ons tekstwoord spreekt van de dood, de laatste vijand, die teniet gedaan wordt. De dood wordt genoemd „de koning der verschrikking”. Men siddert voor hem. Een koning heeft macht. Er is niet één mens, die ontkomt aan de machtige greep van de dood. Hij doorwandelt, als een maaier, met een scherpe zeis het halmenveld der mensheid. Hij is de overwinnaar van alle leeftijden. Als God hem naar ons zendt neemt hij zijn man en vraagt niet: „Hoe oud zijt gij?” Hij maait zuigelingen, kinderen, knapen en meisjes, zonen en dochters, mannen en vrouwen, grijsaards, weg. De dood is onomkoopbaar en onverbiddelijk. Hij verslindt ieder, allen worden wij eens door hem neergeveld!

Hoe komt de dood toch in het leven van de mens? Dat wij allen de dood zijn onderworpen? Is dit Gods schuld of des mensens schuld? Schiep God de mens om te sterven, of om te leven? Het laatste! De dood hoort feitelijk niet bij onze natuur. In het paradijs was geen dood, geen graf. De mens zou in de weg van gehoorzaamheid aan God, in het proefgebed, komen tot het eeuwig zalig leven met God. „Doe dit en gij zult leven”.

Doch hij overtrad het gebod Gods. Zó kwam de dood binnen, als bezoldiging op de zonde. „Want dewijl de dood is door één mens” (vers 21a). Het is nu de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. De zonde is de

prikkels des doods, en de kracht der zonde is de wet. Macht dit meer verstaan worden, dat de zonde de oorzaak is van de dood. De dood behoorde er niet te zijn. Hij is onze eigen schuld en schande. Allen hebben in Adam gezondigd. De dood is een koning der verschrikking, al willen velen grootspreken, dat zij de dood niet vrezen.

Is dan de gang des doods een onafgebroken triomftocht, waar geen stuiten aan is?

Neen, de tekst zegt zo heerlijk, als een jubelied: „De dood is verslonden tot overwinning”. Door wie? Niet door onszelf. Dan moest er staan: „De dood blijft eeuwig heersen over de mensen”. Dat de dood verslonden is tot overwinning, is door Christus. Koning Jezus versloeg koning dood. De dood heeft moeten aarzelen toen hij naderde tot de middelste Kruiseling. Daar stond hij tegenover de tweede Adam. Deze was in Zichzelf niet des doods schuldig. Doch Hij is zonde gemaakt voor Zijn volk. Zó velt de dood óók Hem neder. Jezus heeft de dood in volle werkelijkheid doorleefd.

De dood kwam tot Hem als een vijand in al de zin des woords. Christus heeft de dood tot Zich zien naderen als Scherpreechter Gods. Wat heeft Hij de onnatuur der bezoldiging der zonde verstaan, ook het recht Gods er in ontmoet. De dood des zondaars is Gods recht. Hij smaakte al Gods heilig ongenoegen er in. Hier ligt het rijke: Jezus is borgtochtelijk gestorven voor Zijn volk. Met klaar inzicht van dit schrikkelijk gebeuren heeft Hij de

dood een gericht als uit de geestelijke dood voortkomen. Hij leert onder deze dingen wegsmeden in „ziele-rouw”. Dan wordt niet in de eerste plaats de dood, doch de oorzaak van de dood, nl. de zonde, de reden tot vernedering. Wee hem, dat hij God beledigd heeft met zijn zonde. En dat God daarom naar recht het oordeel des doods aan hem voltrekken moet. Dan leert hij zien, dat de eeuwige dood rechtvaardig door hem is verdiend. Dit is hem daarom zo verschrikkelijk, omdat hij dan eeuwig van God gescheiden zou moeten zijn, rechtvaardig. Dat missen van God wordt hem een diep doorleefde en beleefde smart. Hij kan alleen weer getrouwd zijn, als hij God weer terug krijgt. Hij moet een gerechtigheid hebben, waarin hij voor God kan bestaan. Voor zulk één wordt de Borg noodzakelijk. Die door Zijn dood aan God voldoening bracht en de scheiding heeft opgeheven. Die Borg is er! Zalig, die Hem leert kennen, door het geloof aan Hem deel krijgt. Die Hem als zijn Doodsverslinder leert kennen. Daar Christus is gestorven voor zijn zonde, is Hij ook opgewekt om zijn rechtvaardigmaking. Gij, die dit kent, vrees niet. Want de opgestane Jezus heeft de poort des eeuwigen levens weer ontsloten. En dit om nooit meer te kunnen dichtvallen. De dood kon dus voor Gods kind

opgeheven worden. Doch de Heere laat hem, om des te rijker te leren wat genade is. Neen, de dood kan Gods kind geen kwaad meer, al kan hij het nog vaak moeilijk hebben, denkende aan de stervensure. Wel moet hij door de dood heen. Doch de prikkel des doods is er uit weggenomen. De dood is voor hem een doorgangspoort tot het eeuwig leven. Het is slechts een overstappen. De dood is voor Gods kind verslonden tot overwinning. Zó komt al Gods gekochte volk er veilig door. Als het geloof dit helder beleeft, wordt de jubel geboren: „Wij sterven, maar ziet wij leven”. De Zijnen bereiken allen de blinkende stad der eeuwige heerlijkheid. Wat zal dat een eeuwig zalig ontwaken zijn. Kind Gods, is het geloofsoog helder daarvoor ontsloten? Dat gij van sterven beter wordt. Dan leven tot in eeuwigheid. Verwierf Jezus dit ook voor u? Kunt gij God ontmoeten? Zal de dood als laatste vijand u moeten loslaten? Zal hij u brengen naar het land der eeuwige rust? Is het wel met u, als de dood vandaag nog komt? Is de dood voor u verslonden? Houdt gij dan op te sterven om eeuwig te leven? Of zult gij dan eeuwig zijn prooi zijn?

Doornspijk

v. Doorn

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

27

't Is groot te mogen staan in het geloof, te leven in de vriheid van Christus tot verheerlijking van Zijn naam. Hij heeft niet alleen het leven in de slavernij van de zonde u onmogelijk gemaakt, maar ook de verlossing daaruit deelachtig doen worden. Maar denk nu niet dat u daarom buiten gevaar bent.

U kunt wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden, dat werkt de ongerechtigheid in de hand tot verachtering in de genade.

Er is zoveel dat ons aangrijpt om ons af te trekken van de Heere. Vanwege ons verdorven bestaan zijn wij altijd weer geneigd aan het kwade toe te geven. Zie toe, in welke gevaren wij verkeren. Let er op, neem het ter harte, om te volharden in het goede. Het is een eerste vereiste voor een gezond geestelijk leven te blijven staan in de oefeningen van het geloof, dat de wereld overwint. Overdenk toch wat het is wederom bevangen te worden met het juk der dienstbaarheid, daar het uw hart met grote onvruchtbaarheid slaat.

Onze Pelgrim, het spijt ons zeer, is in een vaste slaap gevallen van zorgeloosheid, die hem met machteloosheid sloeg. Nog maar kort geleden werd hij in de vrijheid van Christus gesteld en nu zit hij in onmacht ter neer. Hij denkt er niet aan op te staan en verder te gaan in gehoorzaamheid aan de Heere.

Wij hebben er ons over verheugd toen de Pelgrim met de liefde van zijn hart drie zorgeloze reizigers naar Sion vermaande op te staan en verder te gaan, daar de Heere bereid was hen te bevrijden van de kluisters, die zij zichzelf hadden aangedaan. Er was in hem een grote bewogenheid omtrent het zijn en blijven in de zorgeloosheid. En zie, nu zit dezelfde man in de slaap der zorgeloosheid ter neer en dan nog wel in een lief priël dat getuigt van Gods vaderlijke zorg over hem. Ach, had hij dit woord ter harte genomen: „Zo dan die meent te staan, zie toe dat hij niet valle”

En toch heeft de Heere Zijn hand niet van hem afgetrokken. Hij heeft één van Zijn trouwe wachters tot hem gezonden om hem wakker te maken. De Heere geeft de Pelgrim niet prijs aan de slaap der zorgeloosheid van het vlees, al had hij het zelf wel gedaan.

En wie zou nu die trouwe wachter wel geweest zijn? Jammer dat het ons niet vermeld is hoe zijn naam en waar zijn woonplaats was. Zulke wachters hebben wij toch te waarden.

Maar, en bedenkt het wel, dat doet hier niet ter zake. De Heere zal Zijn goede en getrouwe dienstknechten wel belonen. Het was, en dat moet ons duidelijk zijn, een boodschap van de Heere, en zo heeft de Pelgrim dat ook

verstaan en ter harte genomen. De roepstem: „Ga tot de mier, gij luiaard, zie haar wegen en wordt wijs”, klonk hem als een boodschap van God uit de hemel in de oren. Dit woord zocht hem niet alleen, maar trof hem in het hart, kwam hem diep te verwonden.

Van de mieren kunnen wij leren, daar zij met grote vaardigheid brood verzamelen voor de toekomst, voor de winter die aanstaande is. Zij slapen niet als de zon nog aan de hemel staat, zij werken zo lang het dag is. Daar is niet één mier, of het zou door ziekte moeten zijn, die niet gestadig doorwerkt met het oog op de toekomst. En de Pelgrim zat in ledigheid neer, hij was niet werkzaam met het oog op de toekomst, op het ingaan in de heerlijkheid van Sion. Hij dacht niet aan de nacht die komt, wanneer niemand werken kan.

Maar gelukkig, de Goddelijke roepstem: „Ga tot de mier, gij luiaard, zie haar wegen en wordt wijs”, werd ter harte genomen. 't Is erg, ontzettend erg, een luiaard te zijn die de kostelijke tijd der genade verwaarloost. Was hij uit deze traagheid niet opgestaan, dan had hij weer gescheurde klederen moeten dragen. De Goddelijke roepstem is wel ter harte genomen, maar, en dat kan niet anders, met schrik in zijn consciëntie. Van een wakker worden in de Heere met een blij gemoed was hier geen sprake, want dan moet het zijn een ontwaken in de Heere.

Schrik veroorzaakt onrust, een gejaagdheid die ons voortdrijft om zo mogelijk een dreigend kwaad te ontvluchten. De gedachte van te laat op de top van de heuvel Moelijkheid te zijn en geen onderdak te hebben voordat de nacht met zijn vele verschrikking was aangebroken, greep hem aan.

Met een onrustige ziel verlaat de Pelgrim dus zijn lief priël en vlucht om de duisternis van de nacht te ontvluchten, naar de top van de heuvel, dat hem zijn rol deed achterlaten. Niet verfrist, maar verschrikt, is de slapende man wakker geworden. Met schrik in zijn geweten, met de overtuiging verkeerd gedaan te hebben. Maar daarom is hij nog niet opgestaan en verder gegaan met een boetvaardig hart.

Ik moet hard lopen, mijn verloren tijd inhalen, om de top van de heuvel en het huis van mijn verwachting nog bijtijds te bereiken. Was dat geschied, dan was het doel van de reis toch nog bereikt en de schuld van het slapen gedekt. Maar dat ging niet door.

„Toen hij nu boven op de heuvel was, kwamen twee mannen zo snel zij konden naar hem toelopen. De één heette Beschroomd en de ander Wantrouwen”.

Een niet aangename ontmoeting, daar de Pelgrim in zijn vaart werd gestuit. Uit de onrustige gezichten van deze twee mannen is het af te lezen dat zij met onheilsPELLende

berichten tot hem kwamen. Zij hebben wat te vertellen, waarmee de Pelgrim als reiziger naar Sion wel terdege rekening heeft te houden.

„Wel heren — zei de Pelgrim tot hen — wat is er te doen? U loopt de verkeerde kant uit”. Beschroomd antwoordde hem, dat zij op weg waren naar de stad Sion en op die moeilijke plaats waren terecht gekomen; en zeide hij, hoe verder zij komen des te groter worden de gevaren. Daarom keren wij om en gaan nu terug.

„Ja — zei Wantrouwen — want vlak voor ons liggen een paar leeuwen op de weg, of ze slapen of waken kunnen wij niet zeggen, maar ik geloof dat als wij binnen het bereik komen, wij in stukken gescheurd zullen worden”.

Blijkbaar heeft de Pelgrim van die moeilijke plaats uit de verte wel eens wat gehoord. Tenminste, de mannen doen het zo voorkomen daarvan wel wat te weten, althans, hij weet wat zij bedoelen. Maar deze mannen zijn er geweest en daarom roepen zij het alle reizigers naar Sion toe, terug te keren. Het risico verder te reizen is veel te groot. Voor wie het treft dat de leeuwen in een diepe slaap liggen, en geruisloos weet te passeren, is er enige kans er door te komen. Maar dat komt maar sporadisch voor. Daarom hebben de twee schrikrijke mannen geen moed verder te gaan en ontraden het alle reizigers een stap verder te gaan.

Wat denkt u, is deze ontmoeting voor de Pelgrim niet een ingrijpende ontmoeting? En te meer, daar het de aard van elk mens is anderen die hard lopen om een bepaald gevaar te ontlopen, na te lopen. Zij moeten zo spoedig mogelijk van de heuvel af, om niet door de leeuwen verscheurd te worden. Lang valt hierover dan ook niet te denken en de Pelgrim is natuurlijk nog al wat verstrooid in zijn denken, daar hij heel veel tijd verloren heeft laten gaan in het bewuste priël.

Maar gelukkig, en hoor maar, de Pelgrim weet toch nog de mannen met beslistheid des harten te antwoorden. „Gij maakt mij werkelijk angstig — zo vangt hij aan — maar — vervolgt hij — waar zal ik heenvlieden om veilig te zijn? Indien ik terugkeer naar mijn geboorteplaats, die bestemd is voor vuur en sulfer, zou ik zeker omkomen; kan ik het hemelse Koninkrijk ingaan, dan ben ik behouden! Ik moet het wagen. Terug te keren is voor mij de dood; voorwaarts gaan is vreze des doods, maar daarachter het eeuwige leven. Ik wil dus voorwaarts gaan!”

Wat een zegen, mannelijk te mogen blijven staan in deze verzoeking van satan en dat, terwijl hij zijn rol niet eens tot zijn beschikking heeft. Het was de beslistheid van zijn keus, zijn onberouwelijk kiezen, die hem sterkte om staande te blijven in deze verzoeking. Met een volkomen hart heeft hij het leven van zijn eertijds af mogen zweren. Terug naar zijn geboorteplaats, nee dat nooit!

Hij denkt wel gedurig terug aan zijn geboorteplaats, aan het leven van zijn eertijds, maar dat is het juist, wat hem het wonder steeds groter doet worden daaruit door de Heere verlost te zijn, om zo met des te meer beslistheid des harten de reis naar Sion voort te zetten. Het gesprek was ineens uit, hier viel niet over te redeneren.

Wantrouwen en Beschroomd liepen dus de heuvel af en de Pelgrim vervolgde zijn weg. A.

R. Kok

OP DE WACHTTOREN

1.

Een schriftuurlijk beeld.

't Beeld van een Wachter op de wachttorens zal ons niet onbekend zijn. Denk maar aan het bekende Bijbelwoord: „Gij nu, o mensenkind, Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls (Ezech. 33 : 7).

Vervolgens lezen wij in Jes. 21 : 8: „Heere, ik sta op de wachttorens geduriglijk bij dag, en op mijn hoede zet ik mij ganse nachten”. Zulk een wachter had tot taak bij elk naderend gevaar het volk te waarschuwen! Zo sprak de Heere tot Ezechiël: „Zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mij nentwege

waarschuwen". Zó verantwoordelijk zelfs was de taak van zulk een wachter, dat wanneer bij naderend gevaar niet werd gewaarschuwd, dan zou het bloed van de hand des wachters geëist worden.

Welk een bijzondere, verantwoordelijke opdracht ligt hier voor de kerk des Heeren in onze tijd.

Dreigen de gevaren dan niet van alle kant?

Gevaren voor het persoonlijk leven.

Gevaren voor het geestelijk leven.

Gevaren voor het gezinsleven.

Gevaren voor het jeugdleven.

Gevaren voor het gemeentelijk leven.

Gevaren voor het brede kerkelijk leven.

Gevaren voor het volksleven.

Hoe dient bij dagen en bij nachten op de bazuin geblazen te worden: „Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel”.

De opmerking is wel eens gemaakt, dat waarschuwen en vermanen meer afstoot dan aantrekt, meer verhardt dan vertedert, en dat daarom een middenweg bewandeld moet worden, zo een weg van „tussen ja en neen”! De weg van: „spreek tot ons zachte dingen”! Zou deze weg niet het méést gevaarlijk zijn te noemen?

Geeft de bazuin geen helder geluid, dan bevordert de wachter een hinken op twee gedachten! Is de Heere God, of is Baal God? Een God dienen en de wereld dienen!

Meer dan ooit roept onze ernstige, gevaarvolle tijd om een positief helder geluid, en dat overeenkomstig het getuigenis van het aloude Woord van God. Ook voor onze tijd immers geldt: „Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben”.

Een heilige roeping.

In de geschriften van de bekende Spurgeon lezen wij het volgende: „Als goede rentmeesters behoren wij de zaak der waarheid tegenover alle aanranders te handhaven. „Begeef u toch nooit in godsdienst-twisten”, zegt iemand, hetwelk is overgeet zijnde: „Wees een krijgsknecht van Christus, maar laat uw zwaard roesten in de schede, en sluip naar de hemel als een lafaard”. Met die raad kan ik niet instemmen. Indien God u geroepen heeft door de waarheid, handhaaf dan deze waarheid, die het middel is geweest uwer verlossing. Wij zijn niet twistziek, en trekken voor ieder onzer eigen grillen het harnas niet aan, maar hetgeen wij van de waarheid des Heiligen Geestes geleerd hebben, moeten wij niet gedwee toezien, dat de banier, die onze vaders, op gevaar af van hun leven erbij in te schieten, hoog gehouden hebben, wordt meegesleurd. Wij leven in een tijd waarin de waarheid ijverig en voortdurend met kracht gehandhaafd moet worden. De omstandigheid, waaraan velen zich schuldig maken, zodat zij heden dit, en morgen dat geloven, is een stellig kenteken van de kinderen des toorns; maar de waarheid ontvangen hebbende, zo is het vasthouden, zelfs aan haar vorm, gelijk Paulus Timotheüs vermaant te doen, één der plichten van de erfgenamen des hemels. Houdt stand voor de waarheid, en moge God aan hen, die getrouw blijven, de overwinning geven!

Op een andere plaats schrijft hij: „Men maakt er de prediker dikwijls een grief van, dat hij berispt en bestraft; hij begeert volstrekt niet zich tegen deze beschuldiging te verdedigen. Velen zijn er zich wel van bewust, dat de dingen, die hij hun ten laste legt, wáár zijn; en als zij waar zijn, dan eist de christelijke liefde van ons, dat wij hen waarschuwen, die op een dwaalweg zijn; en oprechte mensen zullen de leraar niet veroordelen, die de vrijmoedigheid heeft om op de gebreken der kerk en der eeuw te wijzen, al zouden dan ook alle andere klassen der maatschappij, door zijn getrouwe bestraffingen vertoornd, de fiolen van hun toorn op zijn hoofd uitstorten. Indien dit verachtelijk is, dan is het ons voornemen om nog verachtelijker te worden”.

Hoe klinkt hierin door de heilige roeping om op de wachttorens staande, bij elk dreigend gevaar op de bazuin te blazen, om also ook

te beleven het woord dat Paulus eens tot Timotheüs sprak: „O Timotheüs! bewaar het pand u toebehorend, een afkeerhebbende van het ongoddelijk tijd roepen, en van de tegenstellingen der valselyk genaamdewetenschap. Dewelke sommigen vóórgevende, zijn van het geloof afgeweken”.

De titel van ons blad.

„Bewaar het pand” zo heet ons blad. Om dit pand te kunnen bewaren dienen wij de waarde van dat pand recht te zien. Het pand, dat God ons heeft willen geven in Zijn getuigenis, dat eeuwig zeker is. Het pand waarvan wij de verklaring vinden in onze belijdenisschriften. Het pand, waarvan wij de uitbeelding vinden in onze eredienst, in de liturgische geschriften, in de liturgische handelingen. Om dit pand te kunnen bewaren zullen wij steeds op de wachttorens moeten staan.

„Blaas de bazuin te Sion” zo moeten wij dan wel uitroepen als wij letten op de aanvallen op het schriftgezag! Als wij letten op de bedreiging van onze Catechismus, de Ned. Geeloofsbelijdenis, de Vijf Artikelen tegen de remonstranten. Als we letten op de verfijnde aanvallen op onze liturgische geschriften, een opvoering van een soort liturgisme, waarbij het wezen wordt opgeofferd aan een dode vorm.

Veel meer zou te zeggen zijn, maar zo nu en dan hopen wij van de wachttorens onze stem te laten horen, niet om te twisten, maar wel om te beleven: Bewaar het pand u toebehorend!

M. Baan

3.

EMANUELS ONDERTROUW

Hier volgt het eerste gedeelte van de eerste brief.

Goede vriendin,

Nademaal ik u geen klein respect en genegenheid toedraag, zo acht ik mij verplicht om u te doen weten, dat ik na langen ernstig gevrij, eindelijk geresolveerd ben om mij tot het huwelijk te begeven; 't is waar, dat ik er in 't eerst veel tegen had, dewijl ik mijn eerste vrijers uitnemend aankleefde en zeer vermaakt was met haar gezelschap, en dat mijn oude vader en moeder, naar welker raad ik veel geluisterd heb, mij dat sterk hebben afgeraden. Waar nog bij kwam, dat mijn eerste bekende, toen zij merkte, dat ik tot dit huwelijk verzocht werd en dat ik daarnaar begon te luisteren, mij bespote, alsof ik onzinnig was, dat ik een huwelijk zou aangaan, waardoor ik zodanige manier van leven moest leiden, geheel verschillend van mijn vorige, en dat van de gehele wereld wordt tegengesproken, en wezen mij meteen op een gering en veracht volk, en zeiden: Zie, dat is het volk, dat zo veel praat heeft van zo'n huwelijk als u in 't hoofd hangt; wie wil dan zo dwaas zijn om zichzelf (onder voorgeven van zo'n huwelijk) in zo'n miserabele staat te laten?

Welke redenen mij geweldig geslingerd hebben, en als men hun tegemoet voert de noodzakelijkheid van dit huwelijk, als kunnende zonder hetzelfde (gelijk mij uit klare bescheiden getoond werd) noch nu noch hierna waarlijk gelukkig zijn, zo wilden zij mij wijs maken, dat het altijd vroeg genoeg is om het jawoord te geven aan deze Bruidegom; maar ik ben nu volkomen onderricht geworden, dat zulks niet anders dan valse voorgevingen zijn; en mij is verhaald van zekere vijf maagden, die, omdat zij dit huwelijk tot het laatste gaarne hadden uitgesteld; dwaas genoemd worden, en toen zij op het laatste gaarne met de Bruidegom tot de bruiloft wilden ingaan, zo vonden ze de deur gesloten en zij moesten eeuwig buiten blijven.

En als ik u ook de waarheid zal zeggen, zo heb ik zo veel bericht ontvangen van de persoon, geslacht, goederen en staat van deze Bruidegom; dat ik niet een ogenblik langer wilde uitstellen, ja, het is mij leed, dat ik hem het jawoord niet veel eerder gegeven heb. Hij is

een eniggeboren Zoon, van een Vader, Die onbegrijpelijk, heerlijk en goed is, en Die een onbedenklijk groot en duurachtig goed heeft. Waar deze Zoon de enige erfgenaam van is, zodat ik, met hem trouwende, erfgenaam ben met hem en Zijn Vader is mijn Vader, en Zijn staat is mijn staat, en Zijn privileges de mijne. Hij is ook uitermate schoon, zijnde blank en rood, de banier dragend boven tienduizend, en heeft een uitermate liefstallig, vriendelijk, zachtmoedig en meedogend humeur, zodat het onmogelijk is, wanneer men Hem een weinig van nabij beschouwt, of men moet Hem liefhebben en men wordt door een aangename liefdedwang gedwongen om Hem van harte dit huwelijk toe te stemmen, al zou men ook met hem en om Zijnentwil allerlei smaad en schanden onderworpen zijn.

En zo sta ik dan nu een vrouw van groot aanzien, rijkdom en heerlijkheid te worden en al mijn leven ('t welk nooit eindigen zal) Zijn innigste en familjaarste gemeenschap te genieten.

Van welk alles Hij mij volkomen verzekeringen heeft gedaan door een zeer breed geschrift, zijnde gediecteerd van Hemzelf en van Zijn Vader, en geschreven van de allerdeugdzaamste en getrouwste mannen, die ooit de wereld gezien heeft, daartoe aangedreven zijnde van een Geest, Die van Hen beiden uitgaat, en dit geschrift is versterkt met twee grote zegels; dan heeft Hij mij nog een zeker onderpand gegeven, waardoor mij de waarheid van dat geschrift volkomen verzekerd wordt, en waardoor ik een kleine voorsmaak van dat grote geluk kom te genieten.

Nu geef ik u of iemand in de wereld te oordelen, of dit geluk van mij dinde verwaarloosd te worden.

Maar, opdat ik ook in dit uitnemend huwelijk voorzichtig en oprecht te werk mocht gaan, zo heb ik deze Bruidegom openhartig (hoewel met schaamte en ontsteltenis) verklaard, dat ik een dochter was van een geringe en verachte afkomst en dat ik uitermate veel grote en kleine schulden had, die ik geenszins wist op te rekenen en dat alles wat ik scheen gehad te hebben dat goed was, inderdaad niet anders was dan valse munt en dat ik nog daarenboven had een hoerachtig hart, een zwarte huid, schele ogen, kromme benen, een korselhoofd en vuile handen, waardoor ik nog steeds naar vreemde vrijers kwam om te zien en naar mijn eigen hoofd, naar het gezicht van mijn schele ogen en kromme voeten zocht te leven, en dat ik knorrig was als ik mijn zin niet kreeg en dat ik al het goede, dat Hij mij mocht believen mede te delen, door mijn vuile handen bezoedelen en bederven zou. Doch Hij liet Zich door dat alles niet afzetten, maar zei dat Hij mijn geringheid kende en wilde verbeteren, mijn geslacht en hart veranderen, mijn hoofd buigen, mijn huid en handen afwassen en wit maken, mijn treden vaststellen en mijn ogen rechtuit doen zien. En dat Hij al mijn schuld wilde overnemen tot Zijn rekening, als genoeg hebbende om alles te voldoen, al was de schuld nog duizendmaal groter en mijn gebrek nog duizendmaal erger. En dat ik in deze aan Zijn bereidwilligheid niet behoefde te twijfelen, dewijl zulks te doen Zijn begeerte, Zijn spijs en Zijn glorie was, en dat Hij daarvan om dit te verwerven, de allergrootste proef had gegeven door het vrijwillig uitdrinken van zo'n bittere beker, waaraan er duizenden bersten zouden.

Het gaat om de inhoud. Taal en stijl zijn ouderwets, maar dat is geen bezwaar. Wij gebruiken de tegenwoordige spelling en hebben hier en daar ter verduidelijking iets, doch zo weinig mogelijk veranderd, om het eigene van het werkje te behouden. Dat hopen we ook bij het vervolg te doen.

B.

Flitsen uit een bijbellezing

Ezechiël 10.

De Goddelijke troonwagen vertrekt met Zijn vuur, met Zijn volk, met Zijn cherubs en met Zijn werk.

Bij vernieuwing wordt Gods troonwagen door

de profeet gezien. Maar nu gaat God stad en tempel verlaten. In het vorige hoofdstuk was Zijn heerlijkheid reeds op de dorpel van het huis gezien, als zijnde gereed om te vertrekken. Lang had de Heere als het ware getalmd, als bewijs van Zijn lankmoedigheid, maar nu wordt het werkelijkheid. Als Hij vertrekt, gaat Hij niet alleen, maar neemt Zijn eigendommen mee.

Ten eerste dan Zijn vuur. Bij de inwijding des tempels was dat vuur van de hemel neder gedaald en had het brandoffer aangestoken en verteerd. Dat vuur was middellijkerwijze aangehouden op Gods bevel zolang het volk wandelde in de wegen des Heeren.

Het was het vuur van Gods liefde, dat gebrand had tot verzoening voor de zonde des volks. Het vuur van Gods rechtvaardigheid werd verzoend door het offer. Werd dat offer niet op de rechte wijze gebracht, dan verteerde het vuur van Gods rechtvaardigheid, gelijk als bij de zonen van Aaron, en die twee honderd en vijftig in de woestijn met hun wierookvaten. Dan was dat het vuur van Gods verbolgenheid.

En nu vertrekt dat liefdevuur. De man met linnen bekleed neemt zijn vuisten met vurige kolen, en moet dat over de stad uitstrooien. Men had het offer verzuimd, en zonder offer zal het vuur van Gods wraak ons treffen. Alleen in de bekentenis van ons hart dat vuur van Gods rechtvaardig oordeel waardig te zijn, zal de offerande van Christus ons dierbaar en noodzakelijk zijn. Dit alles leert ons dat God buiten Christus een verterend vuur is.

En een wolk vervulde het binnenste voorhof, vers 4.

Die wolk was gezien bij de inwijding des tempels, als bewijs van Zijn gunstrijke tegenwoordigheid. Die wolk was tot gids op de woestijnreis, daalde neer tot in de deur van de tent der samenkomst als Hij met Mozes sprak. De kerk leeft hier onder de wolk, geen mens zal God zien en leven. Wij kunnen zolang wij hier beneden zijn, de volle heerlijkheid Gods niet verdragen. Die was door die wolk bedekt.

Het was een tegemoetkoming aan onze zwakheid. Die wolk was het teken van Gods inwoning in het heiligdom.

En nu vertrekt ook die wolk. Maar nuzal die wolk het teken zijn van Gods gramschap. Wolken zijn het stof Zijner voeten als Hij komt ten gerichte. Duisternis zette Hij tot Zijn verberging, rondom Hem was Zijn tent duisternis der wateren, wolken des hemels. Van de glans, die voor Hem was, dreven Zijn wolken daarhenen, hagel en vurige kolen. Psalm 18. Zo zal Hij eenmaal komen op de wolken des hemels. Als de wolk als bewijs van Zijn gunstrijke tegenwoordigheid vertrekt, dan bedekt Hij Zich als met een wolk, zodat er geen gebed doorkwam.

De profeet ziet in Gods troonwagen de engelenmacht die mede stad en tempel verlaten. Zij waren in het heiligdom uitgebeeld. De cherubs die hun vleugelen uitbreiden boven de ark des verbonds. Aan de deuren en wanden des tempels rondom waren cherubs gegraveerd als teken dat zij het heiligdom des Heeren beschermden. De engelen zijn de boodschappers van goede tijding. Zij worden tot dienst uitgezonden dergenen, die de zaligheid beërven zullen. Het zijn ook de uitvoerders van het oordeel. Als die beschermende engelenmacht de tempel gaat verlaten, zullen zij de uitvoerders zijn van het rechtvaardig oordeel Gods. Die gewapende hemelse heirkraft, die Hem dient met heldenkrachten en vaardig past op het woord van Zijn mond, hoe dikwijls waren zij gezien tot bescherming van de vromen en tot verwoesting der goddelozen. Ten laatste dage zullen zij de Rechter van hemel en aarde vergezellen als Hij komen zal op de wolken des hemels om Zijn kerk te vergaderen en de goddelozen te verderven. Die ongeziene hemelwachters zijn altijd in de onmiddellijke nabijheid van Gods heiligen te hunner bescherming. De profeet zag in Gods troonwagen dat raderwerk van Gods voorzienigheid ten opzichte van het natuurlijke en geestelijke leven, met die velgen die vol ogen waren. Bij de inwijding van de tempel had de Heere als antwoord op het gebed van Salomo beloofd dat Zijn ogen open zouden zijn over

dat huis dag en nacht. Het funktionerende werk van Gods Geest was in rijke mate ervaren. Menih godvruchtige had zijn of haar klachten uitgestort voor Gods troon in dit huis, en Hij had geantwoord en gered.

Ziende op het komende en volmaakte offer had men daar zijn offers in het geloof gebracht, en de verzoening gevonden. Wat is het erg, als de Heere met Zijn zaligmakende bediening van de Heilige Geest vertrekt, omdat er geen zuivere bediening van het Woord en van de sacramenten meer is, en niet meer het zuivere reukwerk der gebeden. Hoe dikwijls was Gods heerlijkheid in dit huis aanschouwd als bewijs van Zijn gunst, maar men had het offer versmaad en Zijn dienst veracht, en het gevolg is algeheel vertrek. Wat is het rijk nog te mogen leven onder de middelen der genade. Leiden deze ons niet tot bekering, dan is dat een verwerpen van de enige en algenoegzame offerande van Christus. Zo blijft er dan geen slachtoffer meer over voor de zonde.

Een kerkganger.

Boekbespreking

BOUWEN door 16 predikanten der Gereformeerde Gemeenten. Uitgeverij Van der Stouw te Rijssen.

Blijkens het „Ten Geleide” is dit boek speciaal geschreven voor de jonge generatie in de Gereformeerde Gemeenten en poogt het een richtingwijzer te zijn in een wereld vol teleurstellingen, problemen en anti-christelijke tendenzen. Het is — zo lezen we verder — geen afgerond geheel en wil dat ook niet zijn. De schrijvers, allen predikanten der voornoemde gemeenten, hebben als norm genomen: Gods onfeilbaar Woord. Alleen dit Woord kan een antwoord geven op de veel voorkomende vragen. Verwacht daarom niet dat dit boek op alles een antwoord geeft, er blijven vragen. Er worden zelfs meer vragen gesteld. Maar er wordt ook een Weg gewezen om antwoord te ontvangen. Daarom achten wij deze richtingwijzer zo belangrijk voor onze jonge, maar ook voor oudere mensen! Zo schrijft de uitgever in het „Ten Geleide”. Met veel instemming hebben we dit boek gelezen. We kunnen ons over de verschijning ervan verheugen. Kritiek is er altijd wel te maken, maar we achten het niet nodig op bepaalde uitdrukkingen in te gaan. Het gaat om de algemene strekking en daar zijn we het van harte mee eens. Wel zouden we sommige zaken wat dieper en uitvoeriger hebben willen zien belicht. We missen ook artikelen, die we graag gezien hadden, bv. over schepping en natuurwetenschap, het gezag van de Heilige Schrift en meer andere onderwerpen, waarmee vele jongelui in deze tijd in aanraking komen.

Het boekje bestaat uit 31 bijdragen, die ingedeeld zijn naar de rubrieken. A. leer en sacramenten, B. verhouding christen-maatschappij, C. samenleving en D. voor feest- en gedenkdagen. Wij vinden deze indeling niet gelukkig gekozen. We missen de eenheid hierin. Maar dit doet niets af aan onze waardering voor de poging om iets te geven voor de jeugd en voor ouderen.

Uit het feit, dat er 16 predikanten aan meegewerkt hebben, is wel duidelijk dat er verscheidenheid is, maar deze doet niet tekort aan de bedoeling van deze uitgave. We hopen, dat de schrijvers nog eens een boek laten verschijnen, waarin ook over andere onderwerpen, die thans aan de orde zijn, wordt geschreven. We wensen het in veler handen, ook onder onze lezers. De Heere zegene deze uitgave.

Het boek verscheen in 1966. Er is al een tweede druk. De prijs bedraagt f 7,95. Jeugd- en studieverenigingen ontvangen bij afname van minimaal 10 ex. reductie.

ABRAHAM door M. Nijse, met tekeningen van A. de Muynck. Uitgeverij Pieters, Oostburg.

Dit is een boekje van ruim 50 pagina's met vertellingen over Abraham: 1. Door God geroepen. 2. Moelijkheden. 3. Lot gered. 4. Het verbond met God. 5. Ismaël geen erfgenaam. 6. Abrahams voorbede. 7. De dienstmaagd uitgedreven. 8. De Heere zal het voorzien. 9. Een familiegraf. 10. Deris van de oude knecht. 11. Een vrouw voor Izak. en 12. Het einde van Abraham. De vertellingen zijn mooi en bevatten — zoals uit de inhoudsopgave blijkt — hoofdzaken uit de geschiedenis van Abraham. In de eerste vertelling wordt het verblijf in Haran overgeslagen. Dat lijkt ons niet juist. Bij de 8e vertelling hebben we ons afgevraagd, of de strijd van Abraham wel juist is getekend. Zie Hebreë 11 : 17-19. Dit doet aan onze waardering voor dit boekje niet af. Bij elke vertelling behoort een tekening. De tekeningen zijn gestyleerd. Aan de waarde daarvan willen we niets afdoen. We vragen ons echter wel af, of eenvoudige tekeningen in een dergelijk boekje het niet beter zouden doen. Het werkje is keurig uitgegeven en kost gebonden f 4,50 franko.

GENADE EN ERE door Ds. M. Blok. Uitgeverij Van der Stouw te Rijssen.

De uitgever heeft er goed aan gedaan dit boek in het licht te geven. Het bevat 5 predikaties van Ds. Blok over 1. Een heilzaam weten, Psalm 119 : 75; 2. De Vorst des levens ontmoet de dood te Nain, Lukas 7 : 11-17; 3. De heerlijkheid der Godsstad, Psalm 87 : 3; 4 en 5: De lofzang van de verlostten aan de glazen zee, Openbaring 15 : 2-4.

Ds. Blok was in zijn leven een geliefde prediker, die boeiend wist te spreken en op een hem eigen wijze het Woord des Heeren verkondigde. Wij hebben zelf hem meermalen mogen beluisteren. Hij is nog in de kracht van zijn leven heengegaan. De Heere heeft hem gesteld tot een toonbeeld van Zijn genade en vroeg opgenomen in Zijn heerlijkheid.

Deze preken maken de indruk niet voor de druk gereed gemaakt te zijn, maar uitgegeven te zijn zoals Ds. Blok ze heeft uitgesproken. Al lezend kunnen we ons weer

voorstellen, hoe hij indertijd het Woord verkondigde. Er zijn wel opmerkingen te maken over de wijze van behandeling van de tekst, maar waarom zouden we dat nu doen? Elke geroepen dienaar zoekt het Woord te brengen naar het licht en de gaven, die de Heere gegeven heeft. De Heere had Ds. Blok een ruime plaats gegeven in Zijn kerk en zo mocht hij ook een goede ingang vinden bij Gods volk. En dat zegt ons genoeg. Ds. Blok bracht de boodschap van Gods Woord en zijn arbeid is niet ijdel geweest.

Er zijn enkele drukfouten blijven zitten. Storend is bv. op blz 69: Ik zal de Heere in mijn leger, ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben. Dit had moeten worden verbeterd.

Wij willen dit werkje van harte aanbevelen. De Heere zegene deze uitgave.

Het boek kost gebonden f 5,95.

De taal Kanaans, door Dr. H. F. Kohlbrugge. Uitgave van T. Wever te Franeker.

Dit werkje is een gesprek tussen twee reizigers naar de eeuwigheid. Het wordt nu in een tweede ongewijzigde druk uitgegeven.

Aan de voorrede ontleen we het volgende:

Het werkje heeft zijn ontstaan te danken aan het alom bekende werk van de Engelse predikant Bunyan, nl. aan zijn: „Eens Christens reis naar de eeuwigheid”, dat, zowel om zijn ware godsdienstige inhoud, alsook om zijn dichterlijke waarde in zeer vele talen overgebracht werd en waarvan wij de inhoud wel als bekend mogen veronderstellen.

Op verzoek van enige vrienden had Dr. K. eertijds begonnen verklaringen te schrijven op het bovengemelde boek. Dit werk heeft Dr. K. in de eigenlijke zin nooit voltooid, doch in de plaats hiervan een stuk nagelaten, dat zeker een veel groter waarde heeft dan het eerst begonnene. Het is niet te verwonderen dat Dr. K. zich door een man aangetrokken voelde, die — al heeft hij ook twee eeuwen vroeger geleefd — toch zoveel overeenkomst, ten opzichte van zijn pelgrimsreis door dit dal der ellende, met hem had.

Uit dit gedeelte van de voorrede kunnen we al opmaken, welk karakter dit werkje heeft. Kohlbrugge begint aldus: Voor enige tijd, toen ik mijn hoofdkussen liet zwemmen van mijn tranen, vanwege de bittere nood mijner ziel, en ik om antwoord aanhield, er om aanhield dat de Heere een woord van vrede tot mijn ziel zou spreken, was het mij eerst alsof ik verstoten was; maar niet loslatende was het mij weldra als hoorde ik een grote menigte in een vol koor zingen: Hoopt op de Heere, gij vromen.... Van het één komt de schrijver op het ander. Zo komt hij op de voorzegging: Te dien dage zullen er vijf steden in Egypteland zijn, sprekende de spraak van Kanaan, Jes. 19 : 18. Dit spreken van die spraak moet volgens Kohlbrugge op hetzelfde uitkomen als het leren van dat lied, dat niemand kan leren dan hij, die van de wereld gekocht is, Openb. 14 : 3.

Mij toen — zo gaat hij verder — in die spraak verdiepende, viel ik in een zoete slaap, maar mijn hart was wakende, en in mijn slaap was het mij alsof ik twee mensen zag wandelen: de één in een nevel, de ander in een licht. Ik hoorde de één vele vragen doen, de ander er meest dadelijk op antwoorden.

Hun gesprek trok mijn aandacht, daar het die spraak was, waarin ik mij verdiept had; en, omdat het mijn aandacht trok, valt het mij licht er nog veel van mede te delen, terwijl ik hen om hun wijze van vragen en antwoorden **Vraag-vrij** en **Recht-uit** noem.

Zij hadden het volgende gesprek:

Vraag-vrij: Wat ben ik blijde, dat ik u ingehaald heb; waar wilt gij heen?

Recht-uit: Waar ik vroeger niet heen wilde, en somtijds zie ik, dat ik er nog niet heen wil.

V.: Waarom loopt gij dan deze weg?

R.: Dat doe ik uit vrije keus; of ik al niet wilde en soms nog niet wil, zo wil ik toch niet anders, al kon ik anders.

V.: Wat hebt gij dan op het oog?

R.: Het einde; een stad, waarvan ik gelezen heb en waarvan ik in mijn binnenkamer een levendige prent zag. We zijn geneigd meer over te nemen, maar moeten het hierbij laten. Gods kinderen zullen er veel in vinden, dat hen toesprekt, en ook voor anderen is het tot lering. Dit is voldoende aanbeveling.

Het werkje kost gebonden f 6,50.

De Heere, Die alles wél maakte, verrijkte ons met de geboorte van een zoon en broertje

EGBERT

D. SLAGBOOM
E. SLAGBOOM-BOS
Joost, Rikstje, Arina

Dordrecht, 30 maart 1967
Spuiweg 178

BESTEL

bij ons de prachtige boekjes van Prof. G. WISSE

„DE DROEFHEID NAAR GOD” f 5,75 en „DE AMBTELIJKE BEDIENING VAN CHRISTUS IN DE GELOVIGE” f 5,50. Fraai gebonden.

„EEN BLOEDGETUIGE CHRISTI”, leven en sterven van de gezegende martelaar Mr. JOHN BRADFORD met enkele van zijn laatste brieven. Heel mooi boekje, ingenaaid f 1,85.

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

SLAAK 8 — ROTTERDAM-16 — Tel. 010-128934